

Sprawozdanie z działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Nisku za 2021 rok

Środowiskowy Dom Samopomocy w Nisku jest dziennym ośrodkiem wsparcia typu A, B i C przeznaczonym dla 26 osób przewlekłe psychicznie chorych, z niepełnosprawnością intelektualną oraz wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Do końca 2011 roku Środowiskowy Dom Samopomocy działał w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Nisku. Uchwałą nr XIV/122/11 Rady Miejskiej w Nisku z dnia 28 września 2011 roku stał się samodzielną jednostką organizacyjną Gminy i Miasta Nisko, finansowaną z budżetu Wojewody.

Obecną siedzibą ŚDS jest budynek przekazany na mocy Zarządzenia nr 122a/2020 Burmistrza Gminy i Miasta Nisko z dnia 1 września 2020 r., w sprawie przekazania do korzystania i administrowania nieruchomości zabudowanej budynkiem Centrum Wsparcia położonej w Nisku przy ulicy Sandomierskiej 8.

Zadaniem Domu na podstawie art. 51a ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2021 poz. 2268) jest w szczególności zwiększenie zaradności i samodzielności życiowej, a także integracji społecznej osób objętych pomocą w dalszej części zwanych „uczestnikami”, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

1. Formy i efekty prowadzonej działalności

Podstawową formą działalności ŚDS są treningi, które były prowadzone w formie indywidualnej i grupowej (zespołowej), a z uwagi na zaistniałą sytuację związaną z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, dostosowane do potrzeb i możliwości psychofizycznych uczestników z uwzględnieniem podwyższonego reżimu sanitarnego.

Usługi świadczone przez Dom obejmowały w szczególności:

- Trening funkcjonowania w codziennym życiu (trening nauki higieny i dbałości o wygląd zewnętrzny – ograniczony przez zalecenia GIS związane z pandemią, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi, trening umiejętności praktycznych),
- Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów,
- Terapię ruchową,
- Trening umiejętności spędzania czasu wolnego (trening według indywidualnych potrzeb uczestników, psychorysunek, trening usprawniający funkcje poznawcze),
- Trening umiejętności społecznych (trening budżetowy)
- Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych,
- Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- Niezbędną opiekę,
- Inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia (terapia zajęciowa).

W omawianym okresie, Środowiskowy Dom Samopomocy umożliwiał wszystkim uczestnikom spożywanie dwóch posiłków dziennie (śniadanie i obiad).

Oprócz treningów realizowanych w ramach indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego, w roku 2021 uczestnicy ŚDS wzięli udział w następujących imprezach integracyjnych, kulturalnych i sportowych:

- Walentynki „Dzień miłości w ŚDS” – (17.02.2021 r.),
- Świętowanie Dnia Kobiet „Pięć minut płci pięknej” – (09.03.2021 r.),
- „Czas na relaks” wyjazd nad Zalew na Podwolinie (20.07.2021 r.),
- Wycieczka do Parku Jurajskiego w Bałtowie (23.08.2021 r.),
- Piknik ekologiczny w Knapach (16.09.2021 r.),
- „Zatrzymać lato” Marsz „Nordic Walking” w Kolbuszowej – (22.09.2021 r.),
- Piknik jesienny (online) połączony z konkursem plastycznym w Radomyślu n/Sanem – (15.10.2021 r.),
- XXIV Rocznicą powstania ŚDS (21.10.2021 r.),
- Koncert skrzypcowy „Coś dla ducha” (04.11.2021 r.),
- Andrzejki (30.11.2021 r.),
- Wizyta Św. Mikołaja – (06.12.2021 r.),
- Spotkanie opłatkowe – (22.12.2021 r.),
- 28 Ogólnopolski Konkurs literacki dla osób niepełnosprawnych (Kraków, grudzień 2021).

Środowiskowy Dom Samopomocy w Nisku był organizatorem III Konkursu Fotograficznego „Poszukiwacze światła” (12.10.2021 r.) w którym wzięło udział 10 placówek pomocowych województwa podkarpackiego.

Zaobserwowano następujące efekty działalności terapeutycznej:

- wzrost aktywności psychoruchowej oraz sprawności fizycznej,
- rozwój funkcji poznawczych w zakresie spostrzegawczości, koncentracji uwagi, myślenia analityczno-syntetycznego, kojarzenia i pamięci,
- nabycie umiejętności w zakresie samoobsługi, dbania o higienę osobistą
- wzrost umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych (nawiązywanie i podtrzymywanie rozmowy, umiejętność funkcjonowania w grupie, podejmowanie aktywnych działań, wywiązywanie się z obowiązków),
- nabycie umiejętności podejmowania właściwej decyzji, rozwiązywania problemów i konfliktów oraz zwiększenie kontroli nad własnym życiem,
- wzrost zainteresowania sposobami spędzania czasu wolnego,
- zainteresowanie bieżącymi wydarzeniami w najbliższej okolicy i kraju,
- zwiększenie poczucia przynależności i integracji ze społecznością lokalną,
- wzrost aktywności życiowej,
- podniesienie ogólniej jakości życia

Aby dokonać poprawnej i miarodajnej oceny uczestników, każdy z pracowników prowadził dziennik zajęć, w którym wpisywał tematykę terapii i treningów, a także sposób ich realizacji, wymieniał uczestników zajęć oraz opisywał ich aktywność. Dane te były następnie wykorzystywane do sporządzania oceny realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego oraz opracowania planów na następne lata.

2. Zasoby Domu przeznaczone na jego funkcjonowanie

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Nisku na koniec 2021 roku zatrudnionych było na podstawie umowy o pracę 9 osób, co w przeliczeniu na etaty stanowiło 7,58 etatu. W pełnym wymiarze czasu pracy zatrudnionych było 6 osób, w niepełnym 3 osoby. 9 umów o pracę zawartych było na czas nieokreślony. Liczba pracowników na umowę zlecenie – 5 osób (psycholog, psychiatra, pielęgniarka, sprzątaczką, inspektor ochrony danych)

Kadrę realizującą usługi ŚDS w 2021 r. stanowili:

- Dyrektor (1 etat).
- Specjalista pracy socjalnej (1 etat).
- Starsi terapeuci (3 i 1/4 etatu).
- Starszy opiekun (1 etat).
- Terapeuta zajęciowy (1 etat).
- Główna księgowa (1/3 etatu).

Dotacja Wojewody na działalność statutową Środowiskowego Domu w 2021 roku wynosiła 584 796,25 zł w tym 28 916,25 zł na uczestników spełniających kryteria określone w art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 (t.j. Dz.U. 2021 poz. 2268 ze zm.) Dotacja ze środków Gminy 18 000,00 zł stanowiła wsparcie w zakresie częściowego pokrycia kosztów posiłków przewidziany w rozporządzeniu.

3. Ogólna liczba uczestników którzy opuścili Dom, wraz z podaniem przyczyn odejścia

W roku sprawozdawczym ubyło 13 osób. Powodem wypisu w/w osób było:
3 osoby – zgon, 2 osoby – przejście do placówki całodobowej opieki, 3 osoby – pogorszenie stanu zdrowia, 1 osoba – zmiana miejsca zamieszkania, 1 osoba – podjęcie pracy zawodowej, 3 osoby – brak zainteresowania prowadzonymi zajęciami.

4. Średnia liczba uczestników poszczególnych zajęć w ciągu roku

- terapia ruchowa – 13 osób,
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów – 10 osób,
- trening funkcjonowania w codziennym życiu: – 12 osób,
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego – 17 osób,
- trening umiejętności społecznych (trening budżetowy) – 5 osób
- inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia – terapia zajęciowa – 13 osób.

5. Współpraca z instytucjami i innym podmiotami

W celu zapewnienia integracji społecznej uczestników Środowiskowy Dom Samopomocy współpracował w 2021 roku z następującymi instytucjami i podmiotami:

- Rodzinami, opiekunami uczestników i innymi osobami bliskimi,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Nisku (stała współpraca i wymiana informacji, dzięki którym możliwe było lepsze poznanie sytuacji i potrzeb uczestników, a tym samym efektywniejsze świadczenie pomocy),
- Niżańskim Centrum Kultury „Sokół”,

- Poradnią Zdrowia Psychicznego w Nisku oraz Stalowej Woli (wymiana informacji – konsultacje, na temat aktualnego stanu zdrowia psychicznego uczestników),
- Lekarzami rodzinnymi (wymiana informacji na temat aktualnego stanu zdrowia uczestników),
- Władzami samorządowymi,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

Środowiskowy Dom Samopomocy współpracował w roku 2021 z następującymi Domami:

- Środowiskowy Dom Samopomocy w Knapach (Piknik ekologiczny),
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Kolbuszowej (Marsz Nordic Walking),
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Kolbuszowej, Tarnobrzegu, Radomyślu n/Sanem, Stalowej Woli nr 1, Stalowej Woli nr 2, Bojanowie, Warsztat Terapii Zajęciowej przy stowarzyszeniu „Szansa” w Stalowej Woli (Konkurs Fotograficzny)

6. Ocena realizacji zadań

Środowiskowy Dom Samopomocy realizował swoje zadania w oparciu o roczny plan działalności na 2021 rok oraz indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego.

Podejmowane cele realizowane były poprzez treningi, terapię, niezbędną opiekę oraz poradnictwo dostosowane do indywidualnych możliwości i potrzeb uczestników.

Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, umożliwił wzrost umiejętności nawiązywania kontaktów międzyludzkich (umiejętność funkcjonowania w grupie, podejmowanie aktywnych działań, wywiązywanie się z obowiązków, nabycie umiejętności podejmowania właściwych decyzji, rozwiązywania problemów i konfliktów oraz zwiększenie kontroli nad własnym życiem).

Poprzez udział w **treningu funkcjonowania w codziennym życiu** (umiejętności praktycznych, nauki higieny i dbałości o wygląd zewnętrzny, gospodarowania własnymi środkami finansowymi) uczestnicy nabyli nowe umiejętności i utrwalali już posiadane w zakresie: obsługiwanego posiadanego sprzętu, przygotowywania posiłków, dbania o estetykę i czystość, utrzymanie higieny osobistej, umiejętnego gospodarowania środkami finansowymi poprzez dokonywanie prostych zakupów.

Trening umiejętności spędzania czasu wolnego, a także **inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia** (terapia zajęciowa) umożliwiły realizację własnych pomysłów, aspiracji, doskonalą umiejętności manualne, rozwijały aktywność twórczą i wyobraźnię, rozbudzały wrażliwość estetyczną i zachęcały do twórczej ekspresji. Udział w Konkursie plastycznym, był jednym ze sposobów integracji tych osób ze społeczeństwem, promocji ich umiejętności, zdolności, talentów, szansą na przeciwdziałanie stereotypom.

Trening według indywidualnych potrzeb wpłynął także na rozwinięcie zainteresowań lekturą czasopism i książek a także wybranymi programami telewizyjnymi i radiowymi, filmami, grami planszowymi oraz korzystaniem z komputerów.

Trening usprawniający funkcje poznawcze stymulował procesy poznawcze, ulegające pogorszeniu w miarę upływu czasu – usprawniał pamięć i koncentrację oraz podtrzymywał umiejętności komunikacyjne (pamięci słów i ich znaczenia), zapobiegał wzmożonemu niepokojowi.

Psychorysunek czyli trening z wykorzystaniem metody rysunku pozwalał zrozumieć i uświadomić problemy uwidocznione poprzez prace plastyczną, a także odreagować istniejące napięcia i emocje.

Poprzez udział w **terapii ruchowej** uczestnicy podnieśli swoją sprawność fizyczną, rozwinięli zainteresowania i uzdolnienia sportowe. Odnosili sukcesy zdobywając dyplomy i nagrody w spartakia-

dach i zawodach sportowych. Nauczyli się również aktywnie spędzać czas poprzez rekreację, wspólne spacery itp.

Trening umiejętności społecznych (trening budżetowy) pozwolił nabyć podstawowe umiejętności gospodarowania środkami finansowymi oraz umiejętnie planować domowy budżet.

Dodatkowo odbywały się **Treningi indywidualne dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi i spektrum autyzmu**. Tematyka zajęć została zawarta w indywidualnym planie postępowania wspierająco-aktywizującego dla każdego uczestnika.

Na podstawie decyzji Wojewody Podkarpackiego z dnia 22 marca 2021 r. (S-I.6333.87.2021.TO) dotyczącego czasowego zawieszenia działalności stacjonarnej w okresie od 22 marca 2021 r. do dnia 31 marca 2021 r., wsparcie i pomoc na rzecz uczestników ŚDS realizowane były za pomocą metod zdalnych. W sytuacjach trudnych wymagających specjalistycznych działań, organizowane były indywidualne konsultacje psychologiczne.

Realizacja zadań w ramach kontaktów telefonicznych obejmowała:

- monitorowanie samopoczucia uczestników, systematyczności farmakoterapii oraz codziennego funkcjonowania,
- monitorowanie realizacji recept oraz zaplanowanych wizyt lekarskich,
- udzielanie wsparcia terapeutycznego uczestnikom i pomocy w odreagowaniu emocji oraz wsparcie w organizacji dnia, pomoc w codziennej realizacji nabytych umiejętności w zakresie treningów umiejętności społecznych,
- edukację zdrowotną, także dotyczącą postępowania w czasie obostrzeń związanych z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2,
- wspólnie z uczestnikiem, planowanie zadań i omawianie ich samodzielnej realizacji w domu,
- udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu trudności dnia codziennego,
- współpracę ze środowiskiem rodzinnym.

Zakładane cele zostały osiągnięte w stopniu motywującym do dalszych działań i utrwalania uzyskanych efektów. Uczestnicy ŚDS wykazali się aktywnością stosowną do ich możliwości intelektualnych jak również zainteresowaniem proponowanymi formami zajęć. W celu utrwalenia i doskonalenia nabytych umiejętności wskazana jest dalsza praca w tym kierunku.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. 2020 poz. 1062), budynek ŚDS został pozbawiony barier poziomych i pionowych w przestrzeni komunikacyjnej. Drzwi do pomieszczeń posiadają minimalną szerokość 90 cm. Wszędzie zastosowano wykładzinę antypoślizgową PCV. Wewnątrz znajduje się winda oraz platforma przyschodowa, a także toaleta w pełni dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo. Wszystkie pomieszczenia oznakowane zostały tabliczkami w kontrastowych kolorach oraz w języku Brail'a.

Na zewnątrz znajduje się miejsce parkingowe dla osób niepełnosprawnych oraz wygodny bezpieczny podjazd z poziomu drogi. Strona internetowa podmiotu www.sdsnisko.pl oraz www.bip.sdsnisko.pl jest zgodna ze standardem [WCAG 2.1](#).

W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej ŚDS zapewnia obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. 2017 poz. 1824).

Zgodnie z § 18 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (t.j. Dz.U. 2020 poz. 249) dom spełnia określone w nim standardy.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Nisku pozyskał środki na przeprowadzenie obowiązkowych szkoleń zgodnie z § 23 ust. 1 rozporządzenia dla 7 pracowników ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego w wysokości 5 250,00 zł co stanowiło 100% poniesionych kosztów. Kurs pn. „Strategie pracy terapeutycznej z uczestnikami ŚDS w czasie pandemii COVID-19” obejmował trzy specjalistyczne moduły:

- Techniki behawioralne w pracy z osobami dorosłymi,
- Trening funkcji poznawczych dla osób niepełnosprawnych intelektualnie,
- Metody relaksacyjne w pracy terapeutycznej.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Nisku, zróżnicował także ofertę zajęć zgodnie z indywidualnym planem postępowania wspierająco-aktywizującego dla każdego uczestnika z uwzględnieniem sytuacji związanej z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2. Zajęcia odbywały się w kilkusobowych grupach codziennie. Wdrożono stosowne procedury bezpieczeństwa wynikające z podwyższonego reżimu sanitarnego oraz wprowadzono Regulamin pracy zdalnej dla pracowników ŚDS.

DYREKTOR
Środowiskowego Domu Samopomocy
w Nisku
Rafał Marchuś